

Інструкція № 10

з охорони праці для робітника з обслуговування шкільних приміщень

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці для робітника з комплексного обслуговування і ремонту будівель розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-XII) в редакції від 20.01.2018 р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 01 вересня 2017 року.

1.2. Дана інструкція з охорони праці встановлює вимоги охорони праці перед початком, під час та по закінченні роботи працівника, що виконує обов'язки робітника з комплексного обслуговування і ремонту будівель в школі, також порядок його дій і вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

1.3. До самостійної роботи робітника з комплексного обслуговування і поточного ремонту будівель і споруд школи мають допуск особи, які:

- досягли віку 18 років, пройшли обов'язковий періодичний медичний огляд при відсутності будь-яких медичних протипоказань для виконання самостійної роботи робочим з комплексного обслуговування і ремонту будівлі;
- пройшли навчання безпечним прийомом і методам праці за встановленою програмою, а також перевірку знань вимог охорони праці;
- пройшли вступний та первинний інструктажі на робочому місці з охорони праці.

1.4. Шкідливими і небезпечними чинниками під час роботи робітника з комплексного обслуговування будівлі школи є:
фізичні фактори:

- різні частини машин і механізмів, що знаходяться в русі;
- висока напруга в електричній мережі;
- скло;
- загострені кромки, задирки на поверхнях заготовок, інструменту, пристроїв та обладнання;
- гострі і ріжучі інструменти;
- високі температури.

хімічні фактори:

- забруднення навколишнього повітря пилом;
- шкідливі гази.

1.5. Робітник з комплексного обслуговування і поточного ремонту будівель і споруд школи зобов'язаний використовувати наступний спецодяг і засоби індивідуального

[захисту \(відповідно до наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 10.12.2012 р № 1389\):](#)

- костюм бавовняний;
- черевики;
- рукавиці;
- взимку додатково: куртка утеплена, штани утеплені, шапка, чоботи, рукавиці.

1.6. Про всі виявлені несправності сантехнічного обладнання, устаткування та інструментів робітник з комплексного обслуговування і ремонту будівлі школи зобов'язаний своєчасно інформувати відповідального за охорону праці та заступника директора з АГР школи, а в разі їх відсутності на робочому місці - чергового адміністратора загальноосвітнього закладу і внести відповідний запис в журнал заявок.

1.7. Робітник з комплексного обслуговування будівель і споруд зобов'язаний дотримуватися правил пожежної безпеки, а також знати і вміти швидко знаходити місця розташування первинних засобів пожежогасіння.

1.8. Під час виконання роботи, робочий зобов'язаний дотримуватися правил і вимог цієї інструкції, правил носіння спецодягу, користування засобами індивідуального та колективного захисту, а також дотримуватися правил особистої гігієни і тримати в чистоті своє робоче місце.

1.9. Співробітник зобов'язаний знати місце знаходження медичної аптечки, призначеної для екстреного надання першої допомоги потерпілим.

1.10. За будь-яке порушення положень даної інструкції з охорони праці для робітника з комплексного обслуговування і ремонту будівель працівник несе персональну відповідальність відповідно до чинного законодавства України.

2. Вимоги безпеки перед початком робіт робочим по ремонту будівлі

2.1. Перед початком виконання робіт працівникові необхідно надіти спецодяг і провести ретельну перевірку всіх засобів індивідуального захисту.

2.2. Необхідно оглянути своє робоче місце, видалити всі зайві і заважаючі роботі предмети, звернути увагу на достатність освітлення в приміщенні, наявність огорожень місць, які мають перепади по висоті, прорізів і т.д., наявність огорожень всіх обертових частин машин і механізмів.

2.3. Необхідно провести перевірку всього робочого інструмента на справність.

2.4. Для здійснення доставки інструментів до місця виконання робіт, необхідно використовувати спеціальну сумку або інструментальний переносний ящик, під час виконання перенесення або перевезення гострі інструменти добре захищати. Для зменшення ризику отримання травми, не розміщувати робочі інструменти в кишенях спецодягу.

2.5. Перед початком використання переносного електричного світильника, необхідно провести перевірку справності штепсельної вилки, належної ізоляції шлангового проводу, лампи і патрона; переконатися в тому, що електропровід на місці входу в електросвітильник повністю захищений від стирання і перегинів, в наявності суцільного силікатного скла, захисної сітки, гачка для підвішування. Під час проведення роботи в приміщеннях з підвищеною небезпекою і особливо небезпечних приміщеннях, напруга електроживлення світильника не повинна перевищувати 42 В. Під час проведення робіт в особливо несприятливих умовах, необхідно використовувати ручні світильники,

ліхтарики з напругою не вище 12 В.

2.6. Перед початком виконання робіт, які проводяться поблизу електроустановок і рухомих частин обладнання, необхідно переконатися в тому, що в небезпечних місцях розміщені спеціальні захисні огороження, електроустановки вимкнені, обладнання зупинено і відключено від електромережі, на пристроях, які вимикають, розміщені плакати «Не включати. Працюють люди».

2.7. Необхідно провести перевірку справності сантехнічного обладнання. У разі виявлення будь-яких несправностей, необхідно своєчасно інформувати про це відповідального за охорону праці школи і заступника директора з АГЧ, а в разі їх тимчасової відсутності на робочому місці - чергового адміністратора загальноосвітнього закладу, а також в обов'язковому порядку внести відповідний запис до журналу заявок.

2.8. Не слід приступати до виконання роботи у разі виявлення будь-яких невідповідностей робочого місця встановленим в даному розділі вимогам, а також при неможливості виконати зазначені в даному розділі підготовчі до роботи дії.

3. Вимоги безпеки під час роботи працівника з обслуговування будівлі

3.1. Робітник з комплексного обслуговування будівель і споруд школи зобов'язаний:

- інструмент на робочому місці розташовувати таким чином, щоб виключалася будь-яка можливість його скочування або падіння;
- не допускати розташування інструменту на перилах огорож або неогороджених краях площадки рихтувань, будівельних рихтувань;
- використовувати захисні окуляри під час роботи з використанням інструментів ударної дії для виключення попадання твердих частинок на слизову оболонку ока;
- в роботі дотримуватися інструкції з охорони праці при роботі з електроінструментом;
- під час виконання відкручування шурупів або гвинтів, особливо приіржавілого, міцно закріплювати взятую деталь у лещатах, не тримати її в руках;
- під час виконання ручного різання металів за допомогою ножівки:
 - а) міцно закріплювати в лещатах оброблювану деталь або заготовку;
 - б) належно натягнути пиляльне полотно, так як при слабкому або надмірному натягу полотно може лопнути;
 - в) в кінці виконання різання, послабити тиск на ножівку і притримати рукою відрізану частину, щоб при її падінні не отримати травму;
- використовувати захисні рукавиці для рук, щоб уникнути отримання травм гострими крайками металевих листів під час різання і правки листового металу;
- стійко складати зняті під час ремонту устаткування вузли та деталі, при необхідності, закріплювати їх;
- під час розбирання пресових з'єднань, обов'язково використовувати спеціальні знімачі (гвинтові, гідравлічні і т.д.);
- проводити промивку деталей гасом тільки в спеціальній тарі і в строго визначеному для цієї мети місці (відпрацьовані залишки гасу зливати тільки в призначену для цього відповідну ємність з щільно закривається кришкою);

- під час складання вузлів і механізмів перевіряти збіг отворів у деталях, які з'єднуються, тільки за допомогою спеціальних монтажних оправок (строго заборонено перевіряти такий збіг пальцями рук, так як висока ймовірність отримання травми);
- під час виконання робіт на висоті, не залишати незакріпленими деталі ремонтованих трубопроводів навіть при короткочасній перерві в роботі;
- при виявленні будь-яких несправностей в роботі устаткування, а також при небезпечній або аварійній ситуації, негайно припинити виконання роботи, відключити використовуване обладнання від електромережі і терміново повідомити про це заступнику директора школи з АГЧ (завгоспа);
- виконувати перенесення стекол в вертикальному положенні;
- чистку фальців старих віконних рам для скління проводити тільки за допомогою стамески;
- під час ліквідації масел, кислот та інших технічних рідин, ті місця, де вони були пролиті, посипати піском або тирсою, потім зібрати пісок або тирсу за допомогою совка і щітки (віники) і ретельно промити це місце 2% розчином соди;
- для запобігання простудних захворювань під час роботи уникати протягів (не відкривати одночасно вікна і двері з метою провітрювання);
- виконувати виключно ту роботу, яка йому доручена і по якій він проінструктований інструкцією з охорони праці та техніки безпеки.

3.2. Під час виконання роботи робітникам з обслуговування будівлі заборонено:

- порушувати інструкцію з охорони праці при ремонтних роботах;
- виконувати підйом і перенесення важких предметів, вага яких перевищує встановлену норму (50 кг для чоловіків);
- торкатися до відкритих струмоведучих частин електроустаткування, відкривати дверцята електричних розподільних шаф, знімати кожухи пускових пристроїв і т.д.;
- під час викручування гайок і болтів подовжувати гайкові ключі додатковими важелями, другими ключами або трубами (за винятком ключів типу «зірочка»);
- використання допоміжних важелів під час виконання різання листового металу ручними ножицями для подовження ручок або різка листового металу, що супроводжується ударами по лезах або ручкам ножиць по металу;
- підтягування муфтової арматури і гайок контрольно-вимірювальних приладів за допомогою газових ключів;
- проводити чистку будь-яких поверхонь з використанням кислот і лугів;
- виконувати перенесення скла незахищеними руками;
- використання несправних драбин або пристосованих підставок;
- виконання нарізки скла на висоті;
- проводити скління вікон, встаючи при цьому на підвіконня, починаючи з другого поверху і вище;
- проводити прибирання над і під працюючим обладнанням або в безпосередній близькості від рухомих механізмів устаткування;
- розміщувати на електрообладнанні і нагрівальних приладах будь-які сторонні предмети, деталі;
- проводити вологе прибирання рубильників та інших перемикачів електричного струму;

- заходити і заводити руки за огорожі як працює, так і не працює в даний момент обладнання та механізмів;
- поміщати в один ящик ганчірки, відходи деревини, паперу та промасленого ганчір'я;
- утилізувати через каналізаційну систему установи кислоти, луги та їх розчини.

4. Вимоги безпеки після завершення роботи працівника з обслуговування будівлі

Після закінчення роботи робітник з комплексного обслуговування будівлі школи зобов'язаний:

- 4.1. Привести в належний порядок своє робоче місце;
- 4.2. Всі інструменти, пристосування, деталі і матеріали прибрати в спеціально відведені для цього місця;
- 4.3. Зібрати і винести в спеціально відведене для цього місце все сміття і відходи;
- 4.4. Зняти з себе спецодяг та інші засоби індивідуального захисту, акуратно скласти їх в гардероб (відведене місце зберігання);
- 4.5. Повідомити про всі несправності і зауваження, виявлені під час проведення роботи, свого безпосереднього керівника і внести відповідний запис до журналу заявок;
- 4.6. При виході з робочого приміщення закрити щільно всі вікна, вимкнути освітлення, електроприлади з розеток, воду і припливну вентиляцію.

5. Вимоги безпеки при виникненні аварійних ситуацій

- 5.1. У разі виникнення аварійних ситуацій на робочому місці, які можуть спричинити за собою травмування та (або) отруєння учнів і (або) співробітників загальноосвітнього закладу, працівник зобов'язаний вжити екстрених заходів. Необхідно негайно відключити несправне обладнання від електромережі і терміново повідомити про те, що трапилося заступнику директора з АГЧ, фахівця з охорони праці або чергового адміністратора школи. До таких аварійних ситуацій відносяться: замикання електропроводки, прорив водопровідних труб, задимлення, загорання тощо.
- 5.2. У разі наявності постраждалих серед учнів і (або) працівників загальноосвітнього закладу, робітник з комплексного обслуговування будівлі зобов'язаний негайно звернутися за допомогою до лікаря даного навчального закладу, а при необхідності негайно надати першу допомогу потерпілим.
- 5.3. При ураженні учнів і (або) співробітників школи електричним струмом, необхідно негайно вжити всіх можливих заходів по їх звільненню від дії електричного струму шляхом відключення електроживлення і до прибуття працівника медичної установи надати, при необхідності, першу допомогу потерпілим.
- 5.4. У разі виникнення загорання будь-якого обладнання, необхідно відключити електроживлення, негайно повідомити про те, що трапилося в найближче відділення пожежної охорони по телефону 101 і директору загальноосвітнього закладу (при відсутності - іншій посадовій особі), після чого приступити до ліквідації пожежі всіма наявними первинними засобами пожежогасіння.